

Vergaderjaar 2024–2025

34 773

Gevolgen van de orkaan Irma

Nr. 31

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 9 januari 2025

Conform de toezegging uw Kamer periodiek te informeren bied ik u hierbij het halfjaarverslag 2024 van het Sint Maarten Reconstruction and Resilience Trust Fund (SXM TF) aan die op 5 november jl. is ontvangen.

Algemeen

De halfjaarrapportage beschrijft de prestaties, activiteiten en uitdagingen van het SXM TF gedurende de periode 1 januari tot en met 30 juni 2024. De activiteiten van het trustfonds blijven nog steeds op koers, maar extra looptijd van projecten blijven een aandachtspunt en de vertraagde bijbehorende institutionele hervormingen zijn een punt van zorg. In het zesde jaar van het bestaan van het trustfonds zijn veel zichtbare resultaten gerealiseerd.

Dit is bijzonder aangezien de wederopbouw blijft plaatsvinden in een wereld die met uitdagingen te kampen heeft zoals inflatie, stijgende kosten van materiaal en diensten en toenemende natuurrampen die beperkend werken op de ontwikkeling van kleine eilandstaten zoals Sint Maarten. Daarnaast is er sinds juni sprake van een energiecrisis op Sint Maarten waardoor grote delen van het land in ieder geval tot recent vaak dagelijks meer dan 8 uren zonder energie zaten met bijbehorende extra kosten door het gebruik van noodaggregaten, als die al voorhanden zijn.

Volgens de Wereldbank blijven de benodigde publieke investeringen in lokale instituties, het vergroten van de capaciteit bij de overheid en investeringen in infrastructuur achter. Deze investeringen zijn nodig om de projecten van het trustfonds duurzaam te implementeren in het beleid van de Sint Maartense overheid. Een andere uitdaging is het opstuwende prijseffect die de wederopbouw- en overige bouwprojecten op het eiland hebben. Door de internationale aanbestedingsprocessen van de Wereldbank blijven marktconforme prijzen de norm.

In de eerste helft van 2024 zijn zichtbare resultaten gerealiseerd in het portfolio van het trustfonds. Zo is de nieuwe vertrekhal van het Princes Juliana International Airport in januari geopend, volgde de nieuwe aankomsthal in oktober en heeft de officiële opening op 14 november jl. plaatsgevonden. Daarnaast is zichtbare voortgang bij de bouw van het nieuwe ziekenhuis, hebben 36 lokale MKB-bedrijven leningen ontvangen onder het Enterprise Support Project (ESP), zijn alle illegale bewoners bij de afvalberg geherhuisvest en werden onder het NGO-project R4CR, nog eens 14 nieuwe projecten goedgekeurd.

De stuurgroep behorende bij het trustfonds kwam in de eerste 6 maanden van 2024 in totaal tweemaal bijeen: eenmaal voor een technische briefing van de nieuwe overheid van Sint Maarten en eenmaal om de voortgang van de diverse projecten en de verträgen in de realisatie van de institutionele hervormingen te bespreken. De zorgen rondom deze verträgen werden tevens tijdens een High Level meeting met de overheid van Sint Maarten besproken.

In totaal is € 445,115 mln. door Nederland overgemaakt aan het trustfonds (\$ 519,42 mln.) en worden er momenteel tien projecten uitgevoerd ter waarde van \$ 417,06 mln. Ook zijn er twee projecten (het *Red Cross Roof Repair Project* en het *Emergency Income Support and Training Project*) afgerond en zijn er twee projecten ter waarde van \$ 33 mln. in voorbereiding (het *Sint Maarten Wastewater Management Project* met \$ 10 mln. en het *Sustaining Program Effectiveness and Advancing Resilient Government Capacity Project* ter waarde van \$ 23 mln.

Voortgang wederopbouw projecten

Onderstaand overzicht geeft een samenvatting van de halfjaarrapportage en beschrijft de voortgang van de voor Nederlands prioritaire projecten waar het trustfonds zich in de eerste helft van 2024 mee bezig heeft gehouden:

Prioritaire projecten in uitvoering

- *Airport Terminal Reconstruction Project* (ATRP, \$ 92 mln.). De herbouwde vliegveldterminal nieuwe vertrekhal werd in januari 2024 in gebruik genomen en de nieuwe aankomsthal opende in oktober, waarna de feestelijke opening van de volledig herbouwde vliegveldterminal op 14 november jl. volgde;
- *Emergency Debris Management Project* (EDMP, \$ 85 mln.), het afval management project voor het duurzame beheer en management van afval. Het project heeft met succes alle 215 illegale bewoners bij de afvalberg geherhuisvest ter voorbereiding op essentiële activiteiten voor het duurzame afvalbeheer.

Prioritaire projecten in ontwikkeling:

- Het *Sint Maarten Waste Management Project* (SWMP, \$ 10 mln.) heeft tot doel het rioolnetwerk op Sint-Maarten te verbeteren inclusief een uitbreiding van het aantal aansluitingen op het rioleringsnetwerk in Cul-de-Sac (ongeveer 10.500 mensen) en een verbetering van de bestaande afvalwater-zuiveringsinstallatie in Philipsburg. Naast het trustfonds gedeelte financiert Sint Maarten de eigen bijdrage (\$ 15 mln.) in het project via een Nederlandse lening op de kapitaalrekening. De projectvoorbereiding is in de eerste helft van 2024 gevorderd en de onderhandelingsfase met de overheid van Sint Maarten is afgerond.

Doorkijk naar de tweede helft van 2024 en verder

Alhoewel er aanzienlijke voortgang is gerealiseerd in de trustfondsprojecten van de wederopbouw van Sint Maarten blijft Nederland scherp inzetten op de voortgang van de drie prioritaire projecten: 1) het vliegveld, 2) het duurzame afvalmanagement en 3) het afvalwater project). Het herbouwen van de airport terminal is nagenoeg klaar en is op 14 november jl. in bijzijn van onder andere Hare Koninklijke Hoogheid prinses Beatrix en mijzelf geopend.

Echter, de voortgang van de noodzakelijke institutionele hervormingen bij vooral de afvalprojecten blijven wederom nog steeds achter op schema. In de tweede helft van 2024 werd tijdens twee stuurgroepbijeenkomsten duidelijk dat het capaciteitsprobleem van de overheid van Sint Maarten belemmerend werkt op de voortgang van de prioritaire afvalprojecten.

Om Sint Maarten hierbij vanuit Nederland te ondersteunen is in overleg met de overheid van Sint Maarten een bilateraal ondersteuningsprogramma ontwikkeld. Dit programma richt zich op het verhogen van de capaciteit en de benodigde kennis bij het Ministerie van VROMI. Hierbij zijn duidelijke resultaten afgesproken die leiden tot het doorvoeren van de noodzakelijke institutionele hervormingen zoals het oprichten van een «*Waste Authority*» of soortgelijke organisatie, het invoeren van nieuwe wetgeving en de invoering van afvalheffingen.

Als altijd blijft Nederland de voortgang van de trustfondsprojecten actief monitoren en daar waar gewenst ondersteuning bieden, zodat zelfredzaamheid van Sint Maarten en zijn bewoners wordt gerealiseerd.

De Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
F.Z. Szabó